

သစ်တောများမှ မှန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လွှတ်မှုများ လျော့ချရာတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသည် အဘယ်ကြောင့် အဓိကကျပါသနည်း

Photo Credit: Aye Min Soe

၂၀၁၅ ခုနှစ်က ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် အစိုးရ၏ အမျိုးသားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း (NEP) အကောင်အထည်ဖော်မှုအတွက် ချေးငွေ \$ သန်း ၄၀၀ ကို အတိုးနှုန်းသက်သာစွာဖြင့် အကူအညီပေးရန် ကတိကဝတ်ပြုခဲ့ပါသည်။

မကြာသေးမီရက်သတ္တပတ်များအတွင်းက စီမံကိန်းအတွက် လိုအပ်သည့် ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်ပြုလုပ် နေပြီဖြစ်သောကြောင့် ထိုအကြောင်း သတင်းထဲတွင် ပြန်ပါလာပါသည်။ NEP ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ၂၀၂၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန် နောက် ဆုံးထား၍ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း ၂၃,၀၀၀ မှ လူပေါင်း ၆,၂၁၀,၀၀၀ (အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁,၂၄၂,၀၀၀) အတွက် လျှပ်စစ် ဖြန့်ဖြူး ပေးရန် ဖြစ်သည်။¹ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ ထက်ဝက်အား မဟာဓာတ်အားလိုင်းကွန်ရက်ဖြင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်ဖြစ်ပြီး ကျန် ထက်ဝက်ကိုမူ မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ သို့မဟုတ် အသေးစားဓာတ်အားလိုင်း ကွန်ရက်များဖြင့် လျှပ်စစ်ဖြန့်ဖြူးပေးမည် ဖြစ် သည်။ ဤရည်မှန်းချက်၏ ထူးခြားမှုမှာ လက်ရှိတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အိမ်ထောင်စုများ၏ ၄၀% သို့မဟုတ် အိမ်ထောင်စု ၄,၀၀၀,၀၀၀ သာ (အချက်အလက်ရင်းမြစ်အမျိုးမျိုးမှ ကိန်းဂဏန်းအမျိုးမျိုး ဖြစ်နေပါသော်လည်း) ² လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အသုံးပြု နိုင်နေရာမှ လာမည့် ၃ နှစ်အတွင်းတွင် ၃၀% တိုးလာမည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

REDD+ကို အဓိက ဦးတည်လုပ်ဆောင်နေသည့် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ဤကိစ္စသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးပါသနည်းဟု မေးရန် ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းခြင်းနှင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းကို ဖြစ်စေသော အဓိကအကြောင်းအရင်းများထဲမှ တစ်ခုမှာ ထင်းလောင်စာလိုအပ်ချက်ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အချက်အလက်ရရှိနိုင်မှု အကန့်အသတ်ရှိခြင်းနှင့် သစ်တောပျက်စီးပြုန်းတီးစေသော အကြောင်းရင်းများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန် ချိတ်ဆက်နေမှုကြောင့် ထိုအကြောင်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာကို သတ်မှတ်ရန် အလွန်ခက်ခဲပါသည်။ သို့သော် ထင်းလောင်စာသုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ လေ့လာမှုအမျိုးမျိုးမှ ကိန်းဂဏန်းများအရ³ နှစ်စဉ် သစ်သား ဇီဝဒြပ်ထု သုံးစွဲမှုပမာဏသည် သစ်အတွက် ခုတ်ယူသည့် (သို့မဟုတ် သစ်ခုတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ပျက်စီးသွားသည့်) ပမာဏထက် ၈ ဆမှ ၁၀ ဆအထိ ပိုမိုများပြားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ လေ့လာမှုအမျိုးမျိုးမှ တညီတညွတ်တည်း ညွှန်ပြနေသည်မှာ အိမ်ထောင်စုများ၏ ၈၀% သည် ချက်ပြုတ်ရန်အတွက် ထင်းလောင်စာကို မှီခိုနေဆဲဖြစ်သည်ဟူသော အချက် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လျှပ်စစ်ကိုသာ အားထားလောက်သည့် အတိုင်း အတာဖြင့် ရရှိမည်ဆိုပါက အိမ်ထောင်စုများသည် လျှပ်စစ်မီးဖိုများကို လျှင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲသုံးစွဲကြကြောင်း အတွေ့အကြုံများ အရ သိရှိရပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများ၏ ၄၀% သည် လျှပ်စစ်ကို လက်လှမ်းမီရရှိနေသော်လည်း အဘယ်ကြောင့် ၈၀% ကထင်းလောင်စာကို သုံးစွဲနေရသနည်းဟု မေးစရာရှိပါသည်။ အဖြေမှာ ထို ၄၀% ထဲမှ အိမ်ထောင်စုအများအပြားသည် တန်ဖိုး ကြီးသည့် လျှပ်စစ်မီးဖိုများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရလောက်အောင် လျှပ်စစ်ကို အားကိုးနိုင်သည့် အတိုင်းအတာအထိ မရရှိသော ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သို့တိုင်အောင် ထင်းလောင်စာများအပေါ် မှီခိုအားထားမှု များပြားခြင်းသည် မြန်မာ့သစ်တောများမှ မှန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လွှတ်မှု မြင့်မားခြင်းကို အထောက်အပံ့ပြုနေသည်ဟု အပ်ကျမပ်ကျမပြောနိုင်ပါ။ ဥပမာ ထင်းလောင်စာများကို သစ်တောများ ရေရှည်တည်တံ့စေသော နည်းလမ်းဖြင့် စီမံလုပ်ကိုင်နေသည့် စိုက်ခင်းများ

¹ <http://projects.worldbank.org/P152936/?lang=en&tab=overview>
² ဥပမာ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အစီရင်ခံစာများတွင် ၅၀% ကျော် (<https://data.worldbank.org/indicator/EG.ELC.ACCS.ZS?end=2016&locations=MM&start=1990>)၊ IIED အစီရင်ခံစာများတွင် ၃၄% သည် "ဓာတ်အားလိုင်းကွန်ရက်အရည်အသွေးရှိသော" လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ရရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ (<https://www.iied.org/energy-poverty-myanmar-only-34-population-have-grid-quality-electricity>)
³ ဥပမာ <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/368626/myanmar-energy-consumption-surveys.pdf>

Photo credit: Zarni Min Naing

သို့မဟုတ် သစ်ခုတ်ရာမှ ထွက်လာသော စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ပြန်လည်အစားထိုးစိုက်ပျိုးမည့် ရာဘာစိုက်ခင်းဟောင်းများမှ ရယူမည်ဆိုပါက ကာဗွန်သည် လေထုထဲသို့ မည်သည့်နည်းဖြင့်မဆို ထွက်နေမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သို့မဟုတ် ကာဗွန်ကို လေထုထဲမှ ပြန်လည်စုပ်ယူမည်ဖြစ်သော ကြောင့် ထင်းလောင်စာကြောင့် ပိုမို ထုတ်လွှတ်မှုများ ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ထင်းလောင်စာအား မည်သည့်နေရာမှ ရယူ သည်ဆိုသည်ကို သိရှိရန် အရေးကြီးပါသည်။ ယခင်က လေ့လာမှုများတွင် ဤသည်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တစ်သမတ်တည်းဖြစ်သော အချက်အလက်များ မရရှိခဲ့ပါ။ အချို့က ထင်းလောင်စာအများစုသည် စိုက်ခင်းများ သို့မဟုတ် အိမ်တွင် စိုက်ပျိုးသော ဥယျာဉ်ခြံများမှ ရရှိသည်ဟု ဆိုပြီး အချို့လေ့လာမှုများတွင်မူ သဘာဝသစ်တောများမှ အဓိက ရယူသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုသို့ မရေရာမှုများ ရှိနေသည့်အတွက် UN-REDD အစီအစဉ်မှ ဤအကြောင်းအရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာမှုတစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ လေ့လာမှုမှာ မပြီးဆုံးသေးသော်လည်း ကနဦးတွေ့ရှိချက်များအရ ယခင်က ထင်းလောင်စာအများစုသည် သဘာဝသစ်တော များမှ ဖြစ်သော်လည်း ယခုအခါ သဘာဝသစ်တောများ ပြုန်းတီးလာသည့်အတွက် ထင်းလောင်စာ ရယူသည့် ရင်းမြစ်များလည်း ပြောင်းလဲလာနေသည်ဟု တွေ့ရှိရပါသည်။

သို့သော်လည်း ထင်းလောင်စာများ၏ လေးပုံသုံးပုံကို သဘာဝသစ်တောများ၏ ပြင်ပမှ ရယူခြင်းဖြစ်သည်ဆိုလျှင်ပင် ယင်းသည် အလွန်ကြီးမားလှသည့် ဇီဝဒြပ်ထုပမာဏဖြစ်နေပြီး ချက်ပြုတ်ရန်အတွက် လျှပ်စစ်ကို ပြောင်းလဲအသုံးပြုနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု များ တိုးပွားလာစေအောင် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းသည် ကြီးမားသော အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ရရှိစေနိုင်ပါသည်။ နောက်ထပ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်မှာ စက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းအများအပြားသည် ထင်းလောင်စာကို အဓိက ထား သုံးစွဲနေကြဆဲဖြစ်ပြီး အချို့စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသည် နည်းပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်း အမျိုးမျိုး ကြောင့် ပြောင်းလဲအသုံးပြုရန် သင့်တော်သည့် နည်းလမ်း မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် လျှပ်စစ်မီးရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် ထင်းလောင်စာပြဿနာများအားလုံးကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့် “မှော်ကျည်ဆံ” တစ်ခုတော့ မဟုတ်ပါ။ သစ်တောများ ရေရှည်တည်တံ့စေသော နည်းဖြင့် စီမံလုပ်ကိုင်သော ထင်းစိုက်ခင်းများကို

အားပေးဆွဲဆောင်သည့် မက်လုံးများ ပေးခြင်းကဲ့သို့သော အခြား လုပ်ဆောင်ချက်များလည်း လိုအပ်ဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။

#####